

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาพื้นที่สูงร่วมกับชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลสำเร็จของนวัตกรรมกระบวนการและบริการตลอดจนศึกษาโอกาสและข้อจำกัดของ อปท. ในการบูรณาการความร่วมมือกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (สวพส.) ด้วยวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์แบบผสมผสานทั้งการศึกษาข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิ การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่มย่อย และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม สรุปผลการศึกษาดังนี้

(1) คัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพิจารณาจากเป็นตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในขอบเขตพื้นที่ดำเนินงานของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงใน 6 จังหวัด ที่ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับ สวพส. และไม่ซ้ำซ้อนกับการศึกษาการขับเคลื่อนงานบูรณาการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสำนักยุทธศาสตร์และแผนผลการคัดเลือกได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 13 แห่ง ในโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 9 แห่ง ใน 5 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์ และตาก ส่วนจังหวัดน่านไม่ได้เลือกเนื่องจากเงื่อนไขข้อ (3) แบ่งเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ลงนาม MOU 11 แห่ง ในโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 7 แห่ง ได้แก่ อบต.ปางหินฝน อบต.บ้านทับ อบต.ยางเปียง อบต.แม่หลอง (สบโขง) อบต.นาเกียน อบต.อมก๋อย อบต.ป่าตึง อบต.สบเมย อบต.แม่สวด อบต.แม่สามแลบ และ อบต.เข็กน้อย และไม่ได้ลงนาม MOU 2 แห่ง คือ อบต.ป่าแป๋ และ อบต.เชียงทอง

(2) ผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (LPA) และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ศึกษา 13 แห่ง พบองค์การบริหารส่วนตำบลที่เปิดเผยข้อมูลผลการประเมิน LPA จำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.85 ในจำนวนนี้มีหน่วยงานที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเด่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลปางหินฝน อีก 6 แห่งอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ส่วนใหญ่ไม่ใช่ผลการประเมินปีปัจจุบัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 2 การบริหารงานบุคคล และกิจการสภา ส่วนผลการประเมิน ITA พบผลการประเมินส่วนใหญ่อยู่ในระดับผ่านดี มีเพียง 3 แห่งที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

(3) ผลสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บูรณาการความร่วมมือกับ สวพส. พบว่า สวพส. และ อบต. ทั้งที่ลงนาม MOU และไม่ได้ลงนาม MOU มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริการสาธารณะ และด้านธรรมาภิบาล แต่การลงนาม MOU มีการบูรณาการด้านการบริหารงานการเงินหรืองบลงทุนและแผนงานในการแก้ปัญหาสำคัญของประเทศ รวมทั้งด้านการบริหารงานบุคคลในการพัฒนาทักษะเฉพาะด้านของบุคลากร

(4) ช่องว่างศักยภาพ อบต. ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาพื้นที่สูงแบบบูรณาการกับ สวพส. 4 ด้าน ได้แก่ (ก) ด้านทรัพยากรบุคลากร มีความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านงานวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงในระดับน้อย (ข) ด้านองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่สูง อบต. มีองค์ความรู้เทคโนโลยี และทางเลือกสร้างรายได้ที่เหมาะสมกับแต่ละบริบทพื้นที่สูงค่อนข้างจำกัด (ค) ด้านข้อมูลและกระบวนการทำงาน ไม่มีระบบฐานข้อมูลกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูล/องค์ความรู้สำหรับการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง และ (4) ด้านงบประมาณ ส่วนใหญ่เป็นงบบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงบลงทุนและจำนวนเงินงบประมาณค่อนข้างสูง ทำให้มีงบประมาณในการส่งเสริมอาชีพ พัฒนาศักยภาพ ยกระดับความเข้มแข็งของชุมชนมีจำกัด

(5) ข้อเสนอแนะแนวปฏิบัติที่ดีของการบูรณาการความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการพัฒนาพื้นที่สูง ดยการทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างกัน เพื่อใช้เป็นกรอบ แนวทางการบูรณาการการทำงานร่วมกันในระดับนโยบาย ส่วนในระดับการปฏิบัติ เสนอให้มี (1) การบูรณาการแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชุมชนบนพื้นที่สูง ที่ส่งผลกระทบในวงกว้างร่วมกัน (2) การพัฒนาทักษะเฉพาะด้านของบุคลากร อบต. (3) การสร้าง ฐานข้อมูลกลางของหน่วยงานที่ทำงานบนพื้นที่สูง เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้ ต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง

คำสำคัญ: การกระจายอำนาจ นวัตกรรมภาครัฐ เครือข่ายความร่วมมือ พื้นที่สูง

Abstract

The Study on Improving Public Services Delivery in Collaboration with Highland Community and Local Administration Organization aimed to analyze the successful implementation of process and service innovations, as well as to explore the opportunities and limitations of Local Administrative Organizations in integrating cooperation with the Highland Research and Development Institute (HRDI). Mixed-methods research methodology comprises of Secondary Information, interviews, focus group and participatory observation.

(1) The target group consisted of subdistrict administrative organizations within the operational areas of the Royal Project Extension Area in 6 provinces. These Local Administration Organization were chosen to represent organizations that had signed Memoranda of Understanding (MOUs) with HRDI and to avoid overlap with studies by the Office of Strategy and planning. The target groups are 13 subdistrict administrative organizations (SAOs), both those that have signed a memorandum of understanding (MOU) with 9 the Royal Project Extension Area operated by HRDI.

(2) The evaluation of the efficiency of Local Government Organizations (LPA) and the Evaluation of Integrity and Transparency Assessment (ITA) in 13 Subdistrict Administration Organization. 7 Subdistrict Administration Organization that disclosed the LPA assessment (53.85%), of which there were agencies with outstanding evaluation results, Pang Hin Fon Subdistrict Administration Organization, and the other were at a very good level. When looking at each aspect, with the highest average score was aspect of personnel management and council affairs. As for the ITA assessment results, most of the assessment results were at a good passing level, only 3 of them did not meet the evaluation criteria.

(3) The success of Local Government Organizations in integrating collaboration with the Highland Research and Development Institute (HRDI) reveals that both MOU-signing and non-MOU-signing entities have jointly undertaken efforts in management, public service delivery, and governance. However, MOU-signing LAOs demonstrate additional integration in financial management, investment budgeting, and strategic planning to address critical national issues. Furthermore, they emphasize personnel management, particularly in developing specialized skills among their staff.

(4) Potential gap in driving the development of highland areas in an integrated manner with the Regional Office of the Provincial Administrative Office. The four areas are (a) human resources, with a low level of knowledge and expertise in research and development in highland areas, and (b) knowledge and technology suitable for highland areas. The Regional Office has limited knowledge, technology, and revenue generation options suitable for each context in the highlands. There is no central database system for exchanging information/knowledge for and (4) the budget, mainly for infrastructure management and public services. Most of which are investment budgets and the amount of budget is quite high. This makes it possible to have a budget to promote careers and develop potential. Enhancing the strength of the community is limited.

(5) The following recommendations for best practices in integrating collaboration with Local Government Organizations (LAOs) for the development of highland areas through Memoranda of Understanding (MOU) are suggested. These MOUs should serve as a framework for collaborative efforts at the policy level. At the operational level, the following measures are proposed: (1) Integration of action plans and budgets to address significant issues within highland communities that have wide-reaching impacts. (2) Development of specialized skills for LAO personnel. And (3) Creation of a central database system for agencies working in highland areas to serve as a repository of necessary data and knowledge for community development in these regions.

Keywords: decentralization, public sector innovation, collaborative network, highlands